

Til alle fylkesmannsembeter og kommuner

Deres ref:

Vår ref: 2017/58437-20

Arkivkode: 35

Dato: 18.03.2020

Den kommunale barneverntjenestens prioriterte oppgaver – i en tid i krise og beredskap

Direktoratet har mottatt flere spørsmål om hvordan tjenestene bør prioritere sine oppgaver i forbindelse med coronasituasjonen.

Det vil være barneverntjenester som i den nærmeste tiden vil kunne oppleve fravær av tilgjengelig arbeidskapasitet på grunn av karantene og eventuelt også sykdom. Samtidig er økende grad av både fysisk og psykisk vold i nære relasjoner et sannsynlig scenario i en situasjon som samfunnet nå befinner seg i. Familier som allerede er sårbare kan komme til å oppleve denne unntakstilstanden som særskilt belastende, og destruktive handlingsmønstre kan eskalere. Henvendelser fra naboer, familier og nettverk kan øke i omfang og være av en slik art som må følges opp umiddelbart.

Tjenester kan komme til å befinne seg i en situasjon der det ikke er mulig å løse alle oppgavene og utfordringene. Grunnleggende verdier som hensynet til barnets beste og kravet til forsvarlighet blir satt på prøve idet en tjeneste som har som hovedmandat å sikre barn nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse må begynne å prioritere mellom oppgaver som alle i utgangspunktet er viktige og nødvendige. Samtidig må det også tas hensyn til de generelle smittevern rådene fra Folkehelseinstituttet, noe som også kan påvirke prioriteringen. Denne prioriteringen er ingen enkel oppgave.

Risikovurderinger

Det er stor forskjell i alvorlighetsgrad i barnevernssaker. Det er derfor svært viktig at barneverntjenesten risikovurderer situasjonen til barna i tjenesten. Risikovurderingen bør danne grunnlag for prioritering av oppgaver, dersom tjenesten er i en situasjon der den ikke lenger er i stand til å ivareta alle sine lovpålagte oppgaver. Saker som vurderes som høyrisiko skal prioriteres, risikovurderingen dokumenteres. Tiltaksapparatet vil også være under press, og det vil dermed være nødvendig med en skjerpet oppmerksomhet rettet mot mulighet for slekt- og nettverkplassering.

Listen under er ikke uttømmende, men inneholder tre oppgaveområder med en prioritert rekkefølge av oppgaver under hvert område. En risikovurdering vil imidlertid kunne påvirke rekkefølgen.

1. Mottak av melding og iverksetting av undersøkelse

- Mottak og håndtering av akutte henvendelser, effektivering av akuttvedtak og håndtering av akutt plasseringer utenfor hjemmet. Det bør gjøres grundige vurderinger av plasseringer i slekt og nettverk.
- Tett samarbeid mellom de ordinære barneverntjenestene og barnevernvaktordningene for å styrke det akutte arbeidet
 - Mottak og avklaring av bekymringsmeldinger
 - Gjennomføre undersøkelser jf. barnevernloven § 4-3

2. Iverksetting av rett tiltak for barn

- Oppfølging av barn som er akutt plassert
- Henvisning til og dialog med Bufetat for å igangsette tiltak
- Begjæring for Fylkesnemnda
- Hjelpetiltak der det foreligger en vurdering av høyrisiko for barnet det gjelder.

3. Oppfølging av tiltak

- Barnevernssaker hjemlet med tvangsparagrafer i barnevernloven skal ivaretas.
- Oppfølging av barn plassert utenfor hjemmet der det vurderes å være bekymring for barnets situasjon.
 - Ordinære og forsterkede fosterhjem
 - Oppfølging av barn plassert på institusjon
- Barnevernssaker med veiledning til foreldre med spe-/små barn prioriteres.
- Informasjon til foreldre om barnets helsesituasjon.
- I samarbeid med Bufetat vurdere om barn i en periode kan oppholde seg i slekt nettverk eller på tilgjengelig hybel.

Frister

Barnevernloven har en rekke bestemmelser om frister. Disse fristreglene vil gjelde også i den situasjonen som har oppstått. Mange tjenester har eller vil få kapasitetsproblemer, og det vil bli utfordrende å overholde fristene. Det vil dermed kunne bli registret en rekke fristbrudd som er en direkte følge av Koronapandemien. Direktoratet legger til grunn at dette vil bli tatt hensyn til av Fylkesmannen, slik at ingen kommuner vil bli ilagt bøter på grunn av fristoversittelser som følger av den situasjonen som har oppstått.

Når det gjelder fristen som begynner å løpe etter et akuttvedtak, vil den fortsatt være gjeldende slik at vedtaket bortfaller dersom det ikke er fremmet begjæring for fylkesnemnda innen seks uker. Slike begjæringer må derfor fremmes som vanlig dersom akuttsituasjonen ikke løses og barnevernstjenesten mener det er riktig å fremme forslag om omsorgsovertakelse. Dette gjelder uavhengig av eventuelle innskrenkelser som iverksettes med hensyn til fylkesnemndenes saksbehandling.

Samvær

Direktoratet har i det overstående gitt veiledning til hvilke oppgaver som bør prioriteres. Vi vil minne om at samvær er en rettighet for barn og foreldre, og at utgangspunktet må være at samværene skal opprettholdes. Derfor skal barnevernstjenesten så langt det lar seg gjøre gjennomføre samvær i henhold til vedtak.

Selv om samvær i utgangspunktet skal opprettholdes, kan situasjonen kreve at det gjøres tilpasninger. Et eksempel er at samvær kan utsettes.. Der hvor det av smittevern hensyn vurderes å ikke være mulig å gjennomføre fysisk samvær, skal det foretas og dokumenteres en risikovurdering, og alternative løsninger som telefon/video benyttes i stedet. Uansett avholdelse av samvær eller ikke har man anledning til telefon og elektronisk kontakt med mindre fylkesnemnd har fastsatt noe annet.

Vi vil for øvrig understreke at det ikke bør gis føringer eller retningslinjer i en kommune som innebærer at ansatte i barnevernstjenesten blir avskåret fra all fysisk kontakt med barn og familier. Dersom alminnelige smittevern råd overholdes, som god håndhygiene, at det holdes en viss avstand og ikke severes kaffe eller annet, og foreldre og barn er symptomfrie, kan samvær og hjemmebesøk gjennomføres. Det er svært viktig at barnevernstjenestene i en tid som dette, i så stor grad som mulig, holder kontakt med familier som mottar hjelpetiltak eller hvor det er bekymring knyttet til hjemmeforholdene.

Med hilsen

Ingvild Aleksandersen (e.f)
divisjonsdirektør

Anders Henriksen
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Kopi til:

Barne- og familiedepartementet	Postboks 8036 Dep	0030	OSLO
STATENS HELSETILSYN	Postboks 231 Skøyen	0213	OSLO
KS-KOMMUNESEKTORENS ORGANISASJON	Postboks 1378 Vika	0114	OSLO
Bufetat, region Midt-Norge	Postboks 2233	3103	TØNSBERG
Bufetat, region vest	Postboks 2233	3103	TØNSBERG
Bufetat, region sør	Postboks 2233	3103	TØNSBERG
Bufetat, region nord	Postboks 2233	3103	TØNSBERG
Bufetat, region øst	Postboks 2233	3103	TØNSBERG

Tenk miljø – velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no